DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT

Landbruksdirektoratet
Postboks 56
7701 STEINKJER

Deres ref	Vår ref	Dato
	23/1046-	26. januar 2024

Statsbudsjettet 2024 - Tildelingsbrev til Landbruksdirektoratet

Landbruks- og matdepartementet (LMD) viser til Prop. 1 S (2023–2024) for LMD, samt Innst. 8 S (2023-2024) og Innst. 12 S (2023-2024), som ble behandlet av Stortinget 15. desember 2023. I dette tildelingsbrevet meddeler LMD styringssignaler og budsjettrammer til Landbruksdirektoratet for 2024. Vi ber om at eventuelle uklarheter tas opp så snart som mulig. Eventuelle endringer, inkludert bevilgningsendringer for 2024, formidles gjennom supplerende tildelingsbrev.

Tildelingsbrevet for 2024 består av følgende deler:

1. Innledning 2
2. Mål og hovedprioriteringer 2
3. Andre føringer og krav 14
4. Budsjettvedtak 15
5. Nærmere omtale av tildeling og fondsramme for 2024 17
6. Fullmakter for budsjettåret 2024 30
7. Rapportering 32

Styringskalender 33

Vedlegg: Rapporteringskrav Landbruksdirektoratet 2024

Postadresse	Kontoradresse	Telefon*	Avdeling	Saksbehandler
Postboks 8007 Dep 0030 Oslo postmottak@lmd.dep.no	Teatergata 9 www.lmd.dep.no	22 24 90 90 Org.nr. 972 417 874	Landbrukspolitisk avdeling	Jostein Tostrup

1. Innledning

Tildelingsbrevet skal ses i sammenheng med hovedinstruks for Landbruksdirektoratet. Hovedinstruksen angir virksomhetsledelsens myndighet og ansvar, og hvilke krav departementet stiller til systemer, rutiner og styringsprosesser i virksomheten.

Mål- og resultatstyring er det overordnede styringsprinsippet i staten, og departementets oppfølging og styring av Landbruksdirektoratet er innrettet etter dette prinsippet.

2. Mål og hovedprioriteringer

Målene for landbruks- og matsektoren og regjeringens hovedprioriteringer for 2024 framkommer av Prop. 1 S (2023–2024). Landbruksdirektoratet skal støtte opp under målene og bidra til god måloppnåelse.

2.1. Overordnet mål og strategiske prioriteringer

Landbruksdirektoratet må påse at planarbeidet for 2024 tilpasses signalene som blant annet er gitt i Prop. 1 S (2023–2024) for LMD, Prop. 1 LS (2023–2024) Skatter og avgifter 2024, Prop. 108 S (2022–2023) Reindriftsavtalen 2023/2024, Prop. 121 S (2022–2023) Jordbruksoppgjøret 2023 m.m. og Stortingets behandling av disse. Det vises videre til Reindriftsavtale 2023/2024 av 15. februar 2023 og Jordbruksavtale 2023-2024 av 28. juni 2023.

Mål og oppgaver for virksomheten
Landbruksdirektoratet er et utøvende forvaltningsorgan for de sentrale landbrukspolitiske virkemidlene og de handelspolitiske virkemidlene på landbruksområdet. Direktoratets myndighet og ansvar, herunder formål og oppgaver, framkommer av hovedinstruksens kapittel 3.

Samhandling og kommunikasjon
Det er viktig med god samhandling mellom avdelingene i direktoratet, herunder at enhetene i Oslo, Steinkjer og Alta er godt samordnet. Direktoratet må i 2024 fortsette arbeidet med å legge til rette for god samhandling på tvers, gjennom kompetansebygging og effektiv oppgaveløsning. LMD forutsetter at Landbruksdirektoratet kan følge opp nye, tidsavgrensede oppgaver.

Landbruksdirektoratet skal kommunisere tydelig og effektivt med relevante målgrupper. Direktoratet skal til enhver tid ha oversikt over viktige saker og tema som vil kreve en særlig strategisk og operativ innsats på kommunikasjonsfeltet. Landbruksdirektoratet skal i 2024 fortsette arbeidet med å tilrettelegge for en god dialog og planlegging med LMD om ekstern kommunikasjon. Landbruksdirektoratet.no er den viktigste kommunikasjonskanalen ut til brukerne av de økonomiske og juridiske virkemidlene. Nettsidene skal være oppdaterte og relevante.

Kontroll
Landbruksdirektoratet må vektlegge arbeidet med en målrettet og effektiv kontroll med tilskuddsforvaltningen i landbruket. Risiko- og vesentlighetsvurderinger skal danne grunnlaget for kontrollarbeidet. Direktoratet må ha rutiner som ivaretar dette internt, og kontrolltiltak som sikrer at dette er tilfredsstillende hos statsforvalteren og kommunene. Avvik/feil skal følges opp. Direktoratet skal ha særlig oppmerksomhet på statsforvalterens oppfølging av kommunenes forvaltning av de landbrukspolitiske virkemidlene, spesielt produksjons- og avløsertilskuddene i jordbruket.

2.2. Styringssignaler for de enkelte forvaltningsområdene

Nedenfor følger nærmere omtale av viktige oppgaver innenfor Landbruksdirektoratets forvaltningsområder i 2024.

Areal, skogbruk, ressursforvaltning, klima, miljø og økologisk landbruk
Landbruksdirektoratet forvalter et bredt spekter av virkemidler for å fremme næringsutvikling og for å ivareta miljø- og kulturlandskapsverdier. De viktigste ansvarsområdene er knyttet til forvaltning og utvikling av virkemidlene innen arealbruk, herunder eiendom, skogbruk, miljø, klima, jordhelse, kulturlandskap, økologisk landbruk, erstatningsordninger og den todelte målsettingen i rovviltpolitikken.

Landbruksdirektoratet skal i 2024 fortsette arbeidet med å styrke og samordne det faglige arbeidet med arealbruken i landbruket. Dette gjelder spesielt oppgaver innenfor beredskap, klimaendringer, klimatilpasning og miljø, herunder også arbeidet med å ivareta den landbruksfaglige siden av den todelte målsettingen i rovviltpolitikken. Direktoratet skal legge til rette for informasjon om ressursgrunnlaget og utviklingen i beitenæringene. Direktoratets arbeid på dette området skal også bidra til kompetansebygging hos regional landbruks- og reindriftsforvaltning og i kommunene. Landbruksdirektoratet skal, gjennom samhandling med Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO), bedre kunnskapsstatusen om verdiskapingspotensial og mulige målkonflikter knyttet til ulik arealbruk, herunder utmarksressursene, slik at dette understøtter direktoratets arbeid på området.

Landbruksdirektoratet skal i 2024 videreføre arbeidet med å legge til rette for et bærekraftig skogbruk og en effektiv infrastruktur i skogen. Direktoratet skal arbeide aktivt sammen med statsforvalteren og kommuner for å opprettholde skogproduksjonen, blant annet ved å bidra til at andelen foryngelsesfelt med tilfredsstillende foryngelse øker. Landbruksdirektoratet skal arbeide for tilfredsstillende skogskadeberedskap og ha systemer som sikrer god rapportering og effektiv kommunikasjon med andre aktører. Landbruksdirektoratet skal også bistå departementet i forskriftsarbeid knyttet til skogforvaltningen.

Landbruksdirektoratet skal i 2024 fortsette arbeidet med å bidra til klimatilpasning i landbruket jf. Meld. St. 26 (2022-2023) «Klima i endring – sammen for et klimarobust samfunn». Dette inkluderer å vurdere om det er behov for å gjøre justeringer for å sikre at hensynet til et klima i endring er ivaretatt i virkemiddelbruken.

Direktoratet skal legge til rette for en målrettet gjennomføring av tiltak for å redusere klimagassutslippene og en styrking av opptak og lagring av karbon i jord og skog. Landbruksdirektoratet har en sentral rolle i sekretariatsarbeidet under regnskapsgruppa som følger opp klimaavtalen i jordbruket. Regnskapsgruppas nettsider etableres i 2024 på Landbruksdirektoratet.no, og direktoratet må drifte disse nettsidene på en egnet måte. Landbruksdirektoratet skal videre delta i etatssamarbeidet om kunnskapsutvikling på klimaområdet, og må påregne å bidra til å videreutvikle kunnskapsgrunnlaget til neste utgave av regjeringens Klimastatus og -plan (Grønn bok).

Direktoratet må påregne å bidra inn i arbeidet med å videreutvikle kunnskapen om bærekraftige matsystemer, herunder bærekraftig kosthold. I Veikart for grønt industriløft varsler regjeringen en vurdering av anbefalingene fra prosjektet BioDigSirk om digital markedsplass for sirkulære økonomier i bionæringene. Departementet vil ta initiativ til en dialog med direktoratet om oppgaver og bidrag i tilknytning til bærekraftsområdet.

Landbruksdirektoratet skal videre bidra til at landbrukets interesser ivaretas i saker som er knyttet til naturmangfoldlovens virkeområde og bidra til å følge opp tverrsektorielle planer, herunder blant annet gjennomføring av tiltak i oppdatert oppfølgingsplan for truet natur i perioden 2023-2035. Direktoratet skal også følge opp relevante tiltak i Nasjonal pollinatorstrategi og Tiltaksplan for ville pollinerende innsekter. Landbruksdirektoratet skal bidra i arbeidet med å oppdatere og følge opp Nasjonal jordvernstrategi i dialog med departementet.

Direktoratet skal følge opp den nasjonale strategien for økologisk jordbruk. Departementet vil ha dialog med direktoratet rundt oppfølging av midtveisevalueringen av strategien. Direktoratet skal følge opp tiltakene i rapporten M-2074/2021 «Tverrsektorielt prosjekt om disponering av jord og stein som ikke er forurenset». Som oppfølging av Jordprogrammet, EUs arbeid på området og samfunnsoppdraget på jordhelse skal Landbruksdirektoratet følge opp politikkutviklingen for forvaltning av jord. Direktoratet skal fortsatt bidra til arbeidet med å redusere avrenning fra jordbruket og være et kompetansemiljø for statsforvalter og kommune. Landbruksdirektoratet skal videre følge opp Helhetlig tiltaksplan for Oslofjorden og tiltaksrapporteringen tilknyttet denne.

Landbruksdirektoratet skal i 2024 legge til rette for iverksetting av Nasjonal tiltaksplan for bevaring og bærekraftig bruk av genetiske ressurser for mat og landbruk gjennom tilskuddsordninger som direktoratet forvalter.

Landbruksdirektoratet forvalter ordninger for erstatning og kompensasjon knyttet til forbudet mot hold av pelsdyr. Departementet forutsetter at direktoratet legger vekt på rask fremdrift i arbeidet og gir høy prioritet til arbeidet med å legge til rette for at erstatningsoppgjøret kan sluttføres.

Landbruksdirektoratet skal også i 2024 vektlegge arbeidet med arealressurskart (AR5), herunder sørge for at rutinene for ajourhold blir fulgt opp.

Reindrift

Landbruksdirektoratet har ansvar for å forvalte virkemidlene i reindriftsloven og i reindriftsavtalen. Direktoratet skal gjennom forvaltning av virkemidlene stimulere til bærekraft, kvalitet og produktivitet i reindriften. Landbruksdirektoratet skal veilede statsforvalteren for å legge til rette for lik praksis og likebehandling mellom de aktuelle embetene. Landbruksdirektoratet skal også gi veiledning til næringen om regelverk og virkemidler.

Oppfølging av reintall er en prioritert oppgave for Landbruksdirektoratet i 2024. Reintallet i Finnmark har økt, og det er fortsatt behov for å følge opp dette gjennom reindriftslovens bestemmelser. Direktoratet skal i 2024, i samarbeid med statsforvalteren, ferdigstille rutiner og maler for offentlige tellinger.

Landbruksdirektoratet er sekretariat for Reindriftsstyret, og skal effektuere styrets vedtak. Reindriftsstyret skal ha en aktiv og effektiv oppfølging av siidaandeler som ikke har fulgt opp reduksjonsvedtak. Landbruksdirektoratet skal ha god dialog med statsforvalteren om oppfølging av reintall, herunder om spørsmål knyttet til bruk av reindriftsloven § 60 femte ledd. Direktoratet skal holde Landbruks- og matdepartementet orientert om resultat av tellinger, fastsetting av reintall og andre forhold som er relevante for reintallsutviklingen.

Landbruksdirektoratet skal holde oversikt over svensk reindrift i Norge basert på rapportering fra statsforvalteren. Direktoratet skal orientere LMD fortløpende om hvilke tiltak statsforvalteren har iverksatt etter bestemmelsene i grensereinbeiteloven.

Landbruksdirektoratet skal bidra aktivt til å styrke kunnskapsgrunnlaget om de ulike årsakene til tap av rein. For å ha god oversikt over utviklingen i reindriften, skal direktoratet hente inn og gjøre tilgjengelig nødvendige grunnlagsdata, blant annet om beiteforhold og slaktevekter, gjennom ressursregnskapet for reindriften.

Landbruksdirektoratet forvalter reindriftens arealbrukskart, og samarbeider med NIBIO om den tekniske løsningen for innsyn i reindriftskartene. Landbruksdirektoratet skal bistå statsforvalterne med opplæring av reinbeitedistriktene i ajourholdsløsningen for arealbrukskartene.

Landbruksdirektoratet skal, jf. omtale under kapittel 5, styrke sin faglige kompetanse om arealforvaltning og reindrift, og bygge opp et fagmiljø som bidrar til å styrke samordningen mellom statsforvalterne, og som bidrar til at statsforvalterne kan veilede kommuner og fylkeskommuner om ivaretakelse av reindriftens arealer.

Landbruksdirektoratet skal ha en koordinerende rolle i arbeidet med beredskap i reindriften.

Direktoratet skal også ha oversikt over utfordringer knyttet til beiteforholdene på vinterbeitene og oversende oppdatert og relevant informasjon til LMD ved behov.

Direktoratet er sekretariat for styret for Reindriftens utviklingsfond, Markedsutvalget for reinsdyrkjøtt, Økonomisk utvalg, Klagenemnd for merkesaker, og norsk-finsk reingjerdekommisjon. Landbruksdirektoratet er videre del av statens forhandlingsutvalg, og gir innspill til og bidrar med grunnlagsmateriale for reindriftsforhandlingene.

Inntekts- og velferdspolitiske tiltak
Landbruksdirektoratet forvalter inntekts- og velferdsordninger med primærprodusenter i jordbruket som målgruppe. De viktigste ansvarsområdene er knyttet til forvaltning og utvikling av virkemidler innen areal- og kulturlandskapstilskudd, husdyrtilskudd, pristilskudd, velferdsordninger, kvoteordningen for melk, husdyrkonsesjon, næringsutvikling og kompetanseutvikling. Direktoratet er videre sekretariat for forskningsstyrene og har ansvaret for innkreving av forskningsavgiften.

Innspill til målretting, forvaltning, digitaliseringsmuligheter, forenkling og kontrollerbarhet av de økonomiske virkemidlene over jordbruksavtalen er viktig. Landbruksdirektoratet skal i virkemiddelvurderingene vurdere disse forholdene og vurdere konsekvenser av forslag til endringer.

Landbruksdirektoratet skal i 2024 fortsette arbeidet med å styrke grunnlaget for en god forvaltning av produksjonstilskuddene i jordbruket, tilskudd til avløsning, husdyrkonsesjonsregelverket, pristilskuddene, virkemidlene til næringsutvikling og kompetanseutvikling, samt forvalte strømstøtteordningen til jordbruks- og veksthusnæringen.

LMD understreker at det er viktig med god samhandling mellom Landbruksdirektoratet og Mattilsynet, jf. avtale om rutiner for utveksling av informasjon mellom Mattilsynet og landbruksforvaltningen i saker om dyrevelferd.

Landbruksdirektoratet skal, med utgangspunkt i de ordningene og satsingene de forvalter på området, bidra i arbeidet med landbruksbasert næringsutvikling. Dette innebærer blant annet at direktoratet skal ha kontakt og dialog med Innovasjon Norge, Stiftelsen Norsk Mat, fylkeskommunene og statsforvalterne, samt også søke samarbeid med relevante direktorater når det gjelder arbeid knyttet til Inn på tunet.

Markedstiltak, handel og industri
Landbruksdirektoratet har ansvar for sekretariatsfunksjonen for Omsetningsrådet. Som sekretariat forvalter Landbruksdirektoratet virkemidler innen markedsordningene for melk, kjøtt, egg, grønt, potet og korn. Formålet med ordningene er å sikre avsetning for norske jordbruksråvarer. Det er viktig med god forvaltning av markedsordningene, der like konkurransevilkår for aktørene står sentralt. Det vises til Retningslinjer for budsjettering, føring av regnskap og kontroll for Omsetningsrådet fra LMD av 7. juni 2021.

Landbruksdirektoratet forvalter prisutjevningsordningen for melk som regulerer prisdifferensiering av melk som råvare til ulik anvendelse. Landbruksdirektoratet skal følge opp egen avtale om råvareomsetning med Tine SA.

Landbruksdirektoratet forvalter importvernet for landbruksvarer gjennom generelle tollavgiftsnedsettelser, tollavgiftsnedsettelser etter søknad, fordeling av tollkvoter for landbruksvarer og ordningene for utenlands og innenlands bearbeiding. Direktoratet skal forvalte importvernet for landbruksvarer i tråd med unilaterale, bilaterale og multilaterale forpliktelser, med mål om å sikre avsetning for norske landbruksvarer. I forbindelse med forvaltningen av importvernet og vurdering av behov for supplering av norsk produksjon gjennom import, skal Landbruksdirektoratet sørge for i tide å få relevant og oppdatert informasjon om markeds- og forsyningssituasjonen. Ved søknader om importkvote på rein med redusert tollsats skal saken forelegges departementet.

Landbruksdirektoratet skal videreføre arbeidet med faglige analyser og grunnlagsmateriale til bruk i internasjonale forhandlinger (WTO, EU, EFTA) og rapportering i henhold til internasjonale forpliktelser. Direktoratet skal bistå departementet i handelsforhandlinger. Direktoratet skal bidra med analyser av alternativer, handlingsrom og effekt, blant annet krone/prosenttoll.

Landbruksdirektoratet skal ha oversikt over hvilke konsekvenser EØS-avtalen har for forvaltning av de økonomiske og juridiske virkemidlene direktoratet forvalter, og herunder kunne vurdere i hvilke tilfeller statsstøtteregelverket kommer til anvendelse. Direktoratet skal ha oversikt over internasjonalt regelverk som kan få betydning for landbruks- og matpolitikken.

Landbruksdirektoratet forvalter og utvikler en rekke tilskuddsordninger med industri og organisasjoner som målgruppe. Dette omfatter pristilskudd, beredskapslagring, dyreavl og prisutjevningsbeløp.

Markedsovervåkning og analyser av prisutviklingen nasjonalt og internasjonalt er viktige oppgaver. Landbruksdirektoratet skal følge med på markeds- og konkurransesituasjonen til industrien, herunder den mest konkurranseutsatte industrien som foredler jordbruksråvarer (RÅK-industrien). Landbruksdirektoratet skal videre ha god kunnskap om hele verdikjeden for mat, herunder konkurransen i og mellom de ulike leddene i verdikjeden.

Landbruksdirektoratet skal bistå departementet i forskriftsarbeid knyttet til forvaltning av importvernet og ordninger for næringsmiddelindustrien. Direktoratet må påregne arbeid knyttet til tollmyndighetenes forvaltning av importordninger og utforming av tollproposisjonen/ tolltariffen.

Landbruksdirektoratet skal forvalte forskrift om fordeling av overskuddet fra pengespill på hest.

Digitalisering og organisasjon
Landbruksdirektoratet skal videreutvikle styringssystemene i virksomheten og fortsette arbeidet med å effektivisere virksomheten og tjenestene. Landbruksdirektoratet skal fastsette mål og resultatkrav innenfor rammen av disponible ressurser og forutsetninger gitt av LMD. Direktoratet skal sikre at fastsatte mål og resultatkrav oppnås, ressursbruken skal være effektiv, og virksomheten skal drives i samsvar med gjeldende lover og regler, herunder krav til god forvaltningsskikk, habilitet og etikk. Landbruksdirektoratet skal sikre tilstrekkelig styringsinformasjon og forsvarlig beslutningsgrunnlag. Styring, oppfølging, kontroll og forvaltning skal tilpasses virksomhetens egenart samt risiko og vesentlighet.

De digitale tjenestene og fagsystemene skal være brukervennlige, effektive, lett tilgjengelige og trygge å bruke med god informasjonssikkerhet.

Landbruksdirektoratet skal i 2024 vektlegge arbeidet med modernisering av eStil RMP og eStil PT, samt ferdigstille arbeidet med nye fagsystem for reindriftsforvaltningen. Departementet skal holdes godt orientert om de store utviklingsprosjektene på IKT-området. I planleggingsfasen av større digitaliseringsprosjekter skal direktoratet ha kontakt med Digitaliseringsrådet. Landbruksdirektoratet deltar i OPS landbruk (offentlig privat samarbeid om sektorutvikling i landbruket). Direktoratet skal holde LMD orientert om arbeidet.

Arbeidet med sikkerhet og beredskap vil være et viktig område også i 2024, herunder øvingsaktivitet.

2.3. Nye oppgaver i 2024

Ny naturmangfoldmelding

Regjeringen skal legge fram ny stortingsmelding om naturmangfold i løpet av 2024. Dette som oppfølging av Det globale Kunming-Montreal rammeverket for natur som ble vedtatt 15. desember 2022. Landbruksdirektoratet må påregne å bidra inn i arbeidet med meldingen.

Ny klimamelding

I Grønn bok 2024 varsler regjeringen at den tar sikte på å legge fram en ny stortingsmelding om klima for perioden fram mot 2035 i løpet av 2024. Landbruksdirektoratet må påregne å bidra inn i arbeidet med meldingen. Departementet kommer tilbake med en endelig tidsplan for denne stortingsmeldingen.

Ny stortingsmelding om flom og skred

Regjeringen kommer med en ny stortingsmelding om flom og skred våren 2024. Landbruks- og matdepartementet deltar i arbeidet. Landbruksdirektoratet må påregne å bistå departementet.

Oppfølging av klimatilpasningsmeldingen

Meld. St. 26 (2022-2023) «Klima i endring – sammen for et klimarobust samfunn» ble lagt fram 16. juni 2023. Som oppfølging av meldingen skal det blant annet etableres en arbeidsgruppe som skal gjennomgå arbeidet med klimatilpasning på landbruksområdet. Direktoratet må påregne å delta i dette arbeidet. Det kan også være behov for Landbruksdirektoratets bistand i oppfølging av andre områder i meldingen.

Markering av 15 årsjubileum for Utvalgte kulturlandskap i jordbruket

UKL-satsingen innebærer samarbeid mellom grunneiere/drivere og forvaltning, mellom ulike fagfelt, sektorer og forvaltningsnivå. Det er viktig å skape arenaer der aktører møtes, for å legge til rette for gjensidig økt kunnskap og forståelse, og styrke samarbeid innenfor feltene landbruk, naturmiljø og kulturmiljø. Landbruksdirektoratet skal sammen med Miljødirektoratet og Riksantikvaren arrangere en jubileumssamling for Utvalgte kulturlandskap i 2024. Hovedmålgruppen for samlingen er grunneiere og drivere i de 51 områdene.

Bevaringsstrategi - «landbrukets kulturmiljø»

Som en oppfølging av Meld. St. 16 (2019-2020) «Nye mål i kulturmiljøpolitikken - Engasjement, bærekraft og mangfold» skal det i 2024 utarbeides bevaringsstrategier på kulturmiljøområdet for «kystens kulturmiljø» og «landbrukets kulturmiljø». Riksantikvaren vil få i oppdrag å detaljere de to bevaringsstrategiene. Landbruksdirektoratet skal bidra inn i arbeidet med «landbrukets kulturmiljø».

Reduserte utslipp fra mineralgjødsel

Landbruksdirektoratet skal i samarbeid med Miljødirektoratet utrede hvordan utslippene av lystgass fra mineralgjødsel kan reduseres med minst 0,2 mill. tonn CO_2-ekvivalenter i perioden fra 2024 til 2030, sammenliknet med gjeldende framskrivninger. Frist for arbeidet er 15. juni. Mandat for arbeidet med milepæler ettersendes.

Tallfesting av virkninger på klimagassutslipp av klima- og miljørelevante ordninger i jordbruksavtalen
Landbruksdirektoratet skal, i samarbeid med Miljødirektoratet, etablere metoder for å anslå klimaeffektene fram til 2030 av økt tiltaksgjennomføring som følge av endrede og eventuelt nye bevilgninger til klima- og miljørelevante ordninger i jordbruksavtalen. Frist for første del av oppdraget er 30. juni 2024. Frist for andre del av oppdraget er tentativt 20. desember 2024. Mandat for arbeidet med milepæler ettersendes.

Revidert gjødselregelverk
Forslag til revidert gjødselregelverk vil bli sendt på høring vinteren 2024. Landbruksdirektoratet har en pågående oppgave med å utrede egnede forvaltningsverktøy for oppfølging av revidert regelverk, og må i 2024 påregne ytterligere arbeid med veiledning og forvaltningsstøtte for å gjennomføre endelig regelverk. Departementet vil ha dialog med direktoratet om dette.

Ammoniakkutslipp
Landbruksdirektoratet skal i samarbeid med Miljødirektoratet utrede hvilken utslippsforpliktelse for ammoniakkutslipp Norge kan påta seg fra og med 2030 ved implementering av revidert NEC-direktiv, og utarbeide forslag til en tiltaksplan for å overholde ammoniakkforpliktelsen, jf. eget mandat. Mandat og frister for arbeidet ettersendes.

Oppfølging av oppdatert jordvernstrategi
Stortinget har vedtatt en oppdatert nasjonal jordvernstrategi. Landbruksdirektoratet skal bidra i arbeidet med å følge opp denne. Landbruksdirektoratet får blant annet ansvar for strategiens punkt 2.17 om å etablere et sentralt register for viktige jordbruksarealer av nasjonal interesse. Arbeidet skal starte opp i 2024, og foregå i dialog med departementet. Landbruksdirektoratet får også ansvar for strategiens punkt 2.8 om å utarbeide nasjonal veileder for matjordplaner.

Dødsbo
Arveloven § 99 a trådte i kraft 1. januar 2022, jf. res. 28. mai 2021 nr. 1698. Formålet med bestemmelsen er å redusere antallet landbrukseiendommer som ligger i dødsbo. Hovedtyngden med å legge til rette for en praktisk og formålstjenlig forvaltning av de nye reglene starter opp 1. januar 2025. LMD ber Landbruksdirektoratet ta et overordnet koordineringsansvar for at lovendringene følges opp. Direktoratet skal, med involvering fra statsforvaltere og kommuner, lage en plan for det videre arbeidet. Frist er 1. oktober 2024.

Økologisk tilstand i skog
Miljødirektoratet og Landbruksdirektoratet har i 2023 levert svar på et oppdrag fra KLD og LMD om et felles kunnskapsgrunnlag om den økologiske tilstanden i norsk skog.
I brev av 28. november 2023 har Miljødirektoratet og Landbruksdirektoratet fått et oppfølgingsoppdrag fra KLD og LMD om vurdering av tiltak og virkemidler. Dette oppdraget vil ligge til grunn for regjeringens videre arbeid med en endelig meny av tiltak for skog,

sammen med tidligere leverte utredninger. Oppdraget skal leveres innen 15. mars 2024.

Egnede industritreslag for skogbruket tilpasset et framtidig klima
Det skal utredes best mulige industritreslag for skogbruket, med søkelys på klimatilpasning. Dette inkluderer tiltak som skogplanteforedling, assistert migrasjon og introduksjon av nye treslag, med mål om bærekraftig skogforvaltning. Arbeidet skal utføres i fellesskap med NIBIO, Skogfrøverket og Landbruksdirektoratet, med sistnevnte som leder av gruppa. Frist 31. desember 2024.

Informasjonsopplegg om bruk av data og informasjon fra naturtyperegistreringer
Landbruksdirektoratet skal i samarbeid med Miljødirektoratet utarbeide informasjonsopplegg om formål og bruksområde for kartlagte naturtyper etter Miljødirektoratets instruks og registrerte livsmiljøer etter instruks og veileder om Miljøregistrering i Skog. Videre bes direktoratene vurdere mulighetene for og om hensiktsmessig levere forslag til hvordan det kan etableres en effektiv og god naturkartlegging basert på NiN i skog som kan brukes av alle offentlige instanser og andre relevante aktører.

Forvaltning av høstbare viltressurser
Departementet viser til at regjeringen har besluttet å flytte ansvaret for forvaltning av høstbare viltressurser fra Miljødirektoratet i Trondheim til Landbruksdirektoratet på Steinkjer. Direktoratets driftsbudsjett er for 2024 styrket med 4 millioner kroner i omstillingsmidler jf. omtale under kapittel 5.1. Departementet legger til grunn at Landbruksdirektoratet i 2024 samarbeider med Miljødirektoratet om tekniske og praktiske forhold knyttet til ansvarsendringen, med sikte på en effektiv flytting av ansvar og oppgaver. Departementet tar sikte på at ansvarsendringen skjer med virkning fra 1. januar 2025.

Midlertidig tilskuddsordning for opprydning etter flomhendelsene i august 2023
Stortinget har i forbindelse med nysaldering av statsbudsjettet for 2023 bevilget 10 millioner kroner til dekning av utgifter til opprydning av avfall for private etter flomhendelser. Midlene vil bli søkt overført til 2024. Dette er en midlertidig ordning for privatpersoner. Ordningen skal dekke dokumenterte opprydningskostnader som ikke dekkes av andre ordninger, og er et supplement til den utvidede skjønnsmiddelordningen.

Et forslag til en midlertidig tilskuddsforskrift er sendt på høring. Søknader om tilskudd behandles digitalt gjennom Agros av statsforvalteren. Landbruksdirektoratet bes om å gjøre nødvendige tilpasninger i Agros. Landbruksdirektoratet er klageinstans for ordningen.

Forebygging og håndtering av forsøpling og forurensning ved ekstremvær
Som følge av ekstremværet i august 2023 (Hans I og II) har Klima- og miljødepartementet gitt Miljødirektoratet i oppdrag å vurdere hvordan forebygging av forsøpling og forurensing knyttet til slike naturskadehendelser kan styrkes, samt å vurdere behovet for nye tiltak for håndtering av forsøpling og forurensning som følge av slike hendelser. Miljødirektoratet er bedt om å innhente innspill og informasjon fra andre relevante myndigheter etter behov. Landbruksdirektoratet skal bidra inn i arbeidet. Frist for oppdraget er 1. mars 2024.

Implementering av Nasjonal tiltaksplan for bevaring og bærekraftig bruk av genetiske ressurser for mat og landbruk
Landbruksdirektoratet skal bidra til implementeringen av tiltaksplanen for bevaring og bærekraftig bruk av genetiske ressurser for mat og landbruk. Over ordningen «tilskudd til genressurstiltak» skal tiltak som forbereder implementeringen av tiltaksplanen prioriteres i 2024.

Landbruksdirektoratet skal videre vurdere behov for endring av forskrift for tilskudd til genressurstiltak og forelegge departementet sin anbefaling i løpet av 2024.

Samfunnsoppdrag på bærekraftig fôr
Landbruksdirektoratet har i 2023 bistått i utviklingen av det målrettede samfunnsoppdraget på bærekraftig fôr og må påregne å bidra i oppfølgingen etter at videre organisering av samfunnsoppdraget er besluttet.

Oppfølging av regelverksutvikling i EU som berører landbruk
I forbindelse med EUs grønne giv og Farm2fork lanseres nye rettsakter hjemlet i EU-traktatens artikler for hhv. miljø- og matområdet, men som også berører landbruk der EØS-relevansvurderinger kan være krevende. Framover må Landbruksdirektoratet påregne ytterligere rådgivingsoppgaver knyttet til regelverksutformingen i EU og ev. implementering i EØS-avtalen og norsk oppfølging. Særlig sentralt i 2024 blir EU-kommisjonens forslag til nytt jorddirektiv og avskogingsforordningen (EUDR) som ble vedtatt av EUs råd og parlament 31. mai 2023. Landbruksdirektoratet og Miljødirektoratet vil bli bedt om å vurdere konsekvensene av hel eller delvis innlemmelse av EUDR i et eget oppdrag fra LMD og KLD. Det er ønskelig at direktoratet har nær kontakt med Mattilsynet og Miljødirektoratet for å utnytte deres erfaring med EU-prosessene og ivareta koblingene til mat- og miljøområdet.

Oppfølging av bransjeavtalen om reduksjon av matsvinn
Landbruksdirektoratet skal bistå i oppfølgingen av bransjeavtalen om reduksjon av matsvinn. For 2024 innebærer dette å følge opp partene i bransjeavtalens konklusjoner vedrørende:

- Leveransene fra utvalget som skal utrede helhetlig tiltaks- og virkemiddelbruk og hvordan en matkastelov skal inngå i en samlet virkemiddelbruk.
- Arbeidsgruppen om ny definisjon av matsvinn/matavfall.
- Utredningsrapporten med vurderinger av tiltak og virkemidler som kan redusere mengden matavfall/matsvinn i grøntsektoren.

Partene i bransjeavtalen har også forpliktet seg til å rapportere matsvinn hvert år på sitt område. Landbruksdirektoratet har fått oppgaven med å samle statistikk for jordbrukssektoren, og vil utgi årlig statusrapport i hele perioden 2020–2030.

Beredskapslager matkorn
Landbruksdirektoratet skal etablere og forvalte ordningen med beredskapslager for matkorn i

tråd med føringer gitt i egen instruks. Instruks for ordningen fastsettes av LMD i løpet av 2024.

Nasjonal strategi for Inn på tunet
Det skal utarbeides en ny nasjonal strategi for Inn på tunet, jf. kap. 7.2.11 i Prop. 121 S (2022−2023). Landbruksdirektoratet har hovedansvaret for å utarbeide strategien, i samarbeid med relevante aktører. LMD vil i dialog med direktoratet avklare rammene for arbeidet.

Kvoteordningen for melk
I jordbruksoppgjøret 2023 ble partene enige om å redusere produksjonstaket på kumelk og geitemelk. For at de nye produksjonstakene ikke skal ramme melkeprodusenter som allerede er i gang med å utvide melkeproduksjonen, er det laget en søknadsbasert overgangsordning. Landbruksdirektoratet får ansvaret for å implementere og forvalte denne ordningen.

Tiltakspakke reindrift og energi
Regjeringen la 20. desember 2023 fram en tiltakspakke for reindrift og energi. Landbruksdirektoratet og Miljødirektoratet fikk i oppdrag å sammenstille kunnskap og gjennomføre utredninger i særlig utsatte områder for å finne og sette i verk tiltak for å redusere rovvilttap, jf. brev fra KLD og LMD 20. desember 2023. Direktoratene vil også få i oppdrag å vurdere og foreslå tiltak som reduserer rovvilttrykket i reinbeiteområdene.

Fastsetting av satser etter jordbruksoppgjøret
Landbruksdirektoratet skal levere innspill til fastsetting av endelige satser etter jordbruksoppgjøret. Etter at de endelige satsene er fastsatt av departementet, skal direktoratet oversende et justert avtaledokument hvor de endelige er lagt inn. Frist for oppgaven er før utgangen av uke 6 hvert år.

Innføring av statlige regnskapsstandarder (SRS)
Landbruksdirektoratet skal i 2024 forberede seg på at virksomhetsregnskapet fra og med 1. januar 2025 skal føres etter periodiseringsprinsippet i henhold til de statlige regnskapsstandardene (SRS).

Grunnleggende nasjonale funksjoner (GNF)
Departementet skal i 2024 jobbe med kartlegging av grunnleggende nasjonale funksjoner (GNF) etter sikkerhetsloven og vil ha behov for bistand fra direktoratet i dette arbeidet. Departementet kommer nærmere tilbake til hvordan direktoratet skal involveres.

3. Andre føringer og krav

Lærlinger
I tråd med «Handlingsplan LMD og underliggende – Flere lærlinger i staten» av 28. april 2022, er det behov for å styrke lærlingordningen innenfor LMDs departementsområde. Direktoratet skal til enhver tid ha minst én lærling.

Oppfølging av språkloven
Landbruksdirektoratet skal arbeide aktivt for at kravene i språkloven gjennomføres og skal som et minimum ha planer og rutiner for oppfølging av sentrale føringer i loven.

Regjeringens fellesføringer
Følgende fellesføringer gjelder for budsjettåret 2024:

Systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk
Det er et mål med systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk. Direktoratet skal følge opp dette målet. I dette arbeidet skal det tas hensyn til ivaretakelse av virksomhetens kjerneoppgaver og kostnadseffektivitet. Direktoratet skal også vurdere hvordan klimaendringene vil påvirke virksomheten. Landbruksdirektoratet skal gjøre systematiske vurderinger av egen energibruk og ta i bruk lønnsomme energieffektive løsninger, samt øke energifleksibiliteten der dette er relevant.

Positiv utvikling i antall ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse
Regjeringen har høye ambisjoner når det gjelder mangfold. Statlige virksomheter skal ha en positiv utvikling i antall ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse og/eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring. Arbeidsgiverne skal i samarbeid med de tillitsvalgte selv definere et hensiktsmessig ambisjonsnivå ut fra virksomhetens egenart og størrelse.

Redusere konsulentbruken
Det er et mål at staten samlet sett skal redusere konsulentbruken ved å utvikle egenkompetanse. Direktoratet skal arbeide for å redusere konsulentbruken på områder der det ligger til rette for å benytte interne ressurser og kompetanse. Utover informasjons- og holdningskampanjer skal tjenester fra kommunikasjonsbransjen som hovedregel ikke benyttes.

4. Budsjettvedtak

Følgende beløp stilles til disposisjon for Landbruksdirektoratet i 2024:

Utgifter

Kap.	Post	Formål	Kroner
1137		**Forskning og innovasjon**	
	54	Næringsrettet matforskning m.m.	225 000 000
1138		**Støtte til organisasjoner m.m.**	
	73	Nasjonalt senter for fjellandbruk	4 246 000
1139		**Genressurser, miljø- og ressursregistreringer**	
	70	Tilskudd til bevaring og bærekraftig bruk av husdyr-, plante-, og skogstregenetiske ressurser*, kan overføres*	7 457 000
	71	Tilskudd til genressursforvaltning og miljøtiltak, kan overføres	1 850 000
1142		**Landbruksdirektoratet**	
	01	Driftsutgifter	272 544 000
	21	Spesielle driftsutgifter, beredskapslagring av korn	63 409 000
	45	Større utstyrskjøp og vedlikehold*, kan overføres*	12 976 000
	50	Arealressurskart	8 039 000
	60	Tilskudd til veterinærdekning	191 392 000
	70	Tilskudd til fjellstuer	862 000
	71	Tiltak for bærekraftig reindrift, *kan overføres*	5 286 000
	72	Erstatninger ved ekspropriasjon og leie av rett til reinbeite, *overslagsbevilgning*	600 000
	73	Tilskudd til erstatninger m.m. etter offentlige pålegg i plante- og husdyrproduksjon, *overslagsbevilgning*	55 610 000
	74	Kompensasjon til dyreeiere som blir pålagt beitenekt	1 000 000
	75	Støtte til jordbruks- og veksthusnæringen for ekstraordinære strømutgifter, *overslagsbevilgning*	102 300 000
	77	Tilskudd til kompensasjon ved avvikling av pelsdyrhold, *kan overføres*	250 000 000
	78	Tilskudd til omstilling ved avvikling av pelsdyrhold, *kan overføres*	0
1148		**Naturskade – erstatninger**	
	71	Naturskade – erstatninger, *overslagsbevilgning*	140 400 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
1149		**Verdiskapings- og utviklingstiltak i landbruket**	
	51	Tilskudd til Utviklingsfondet for skogbruket	3 571 000
	71	Tilskudd til verdiskapingstiltak i skogbruket, *kan overføres*	54 223 000
	73	Tilskudd til skog, klima og energitiltak, *kan overføres*	40 202 000
1150		**Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.**	
	21	Spesielle driftsutgifter, *kan overføres*	8 200 000
	50	Tilskudd til Landbrukets utviklingsfond	2 331 553 000
	70	Markedstiltak, *kan overføres*	341 140 000
	71	Tilskudd ved produksjonssvikt, *overslagsbevilgning*	102 400 000
	73	Pristilskudd, *overslagsbevilgning*	5 529 918 000
	74	Direkte tilskudd, *kan overføres*	16 139 630 000
	77	Utviklingstiltak, *kan overføres*	346 470 000
	78	Velferdsordninger, *kan overføres*	1 914 969 000
1151		**Til gjennomføring av reindriftsavtalen**	
	51	Tilskudd til Reindriftens utviklingsfond	65 750 000
	72	Tilskudd til organisasjonsarbeid	8 100 000
	75	Kostnadssenkende og direkte tilskudd, *kan overføres*	121 850 000
	79	Velferdsordninger, *kan overføres*	4 300 000
0471		**Statens erstatningsansvar og Stortingets rettferdsvederlagsordning**	
	71	Erstatningsansvar m.m., *overslagsbevilgning*	Uten beløp

Inntekter

Kap.	Post	Formål	Kroner
4142		**Landbruksdirektoratet**	
	01	Driftsinntekter, refusjoner m.m.	50 463 000
4150		**Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.**	
	85	Markedsordningen for korn	50 000
5576		**Sektoravgifter under Landbruks- og matdepartementet**	
	70	Forskningsavgift på landbruksprodukt	225 000 000

Det tas forbehold om endringer i tildelinger som følge av eventuelle endringer i statsbudsjettet for 2024.

5. Nærmere omtale av tildeling og fondsramme for 2024

5.1. Tildeling under kap. 1142/4142 post 01 driftsutgifter og driftsinntekter

Kap. 1142 post 01

Tildelingen på 272 544 000 kroner er forutsatt å dekke Landbruksdirektoratets driftsutgifter. LMD vil komme tilbake til virkning av lønnsoppgjøret for 2024 i løpet av høsten 2024. Sammenlignet med saldert budsjett for 2023 er tildelingen økt som følge av lønns- og prisvekst, samt en parallelljustering av inntekter.

Videre er tildelingen økt med 10 millioner kroner for å styrke direktoratets arbeid med arealforvaltning, beredskap, klimaendringer og klimatilpasning. Den økte tildelingen skal også benyttes til å bygge opp direktoratets fagmiljø på reindrift og arealforvaltning, samt til å styrke det samordnede arbeidet med å ivareta reindriftens arealer. Tildelingen er også økt med 4 millioner kroner i omstillingsmidler i forbindelse med flyttingen av direktoratsansvaret for høstbare viltressurser fra Miljødirektoratet til Landbruksdirektoratet.

Tildelingen er redusert som følge av effektiviseringsforventninger knyttet til leieforhold og innkjøp av varer og tjenester.

Hoveddelen av de administrative utgiftene, inkludert ordinære utviklingskostnader, er budsjettert under post 01. Under kap. 1150, post 21 kan det dekkes kostnader i forbindelse med utvikling av fagsystemer, evalueringer og arbeidsgrupper, jf. omtale i kap. 5.2. For å kunne ha nødvendig fleksibilitet, kan det likevel fortsatt i noen tilfeller være aktuelt å dekke utviklings- og utredningskostnader over tilskuddsordningene, jf. omtale under kap. 1150 i Prop. 1 S (2023–2024). Dette skal tas opp med LMD på forhånd, dersom det ikke følger av fullmakter gitt i vedtak eller i tildelingsbrev.

Det kan være aktuelt å kjøpe eksterne tjenester i forbindelse med prisutjevningsordningen for melk (PU). Før eventuell belastning av PU, skal saken forelegges departementet. Utgifter til revisjon av PU dekkes over PU.

IKT

Vedlikehold og drift av skogfondsordningen

Inntil 2 400 000 kroner kan belastes sentralt inntrukne rentemidler til vedlikehold og utvikling av fagsystemene for skogordningene.

Nasjonalt foryngelsesprosjekt

Inntil 2 500 000 kroner kan årlig belastes sentralt inntrukne rentemidler til nasjonalt foryngelsesprosjekt i perioden 2024-2028.

Kap. 4142 post 01

Det er budsjettert med inntekter på 50 463 000 kroner. Dette er driftsinntekter som Landbruksdirektoratet har i forbindelse med administrasjon av LUF og andre fond (dekkes av

fondsmidler), saker for Omsetningsrådet (dekkes av omsetningsavgiften), forvaltning av prisutjevningsordningen for melk (PU) (dekkes av PU), forvaltning av kvoteordningen for melk (dekkes av overproduksjonsavgiftsmidler som følge av produksjon ut over melkekvote), og oppgaver knyttet til forskningsavgiften (dekkes av avgiftsmidler).

5.2. Forvaltning av tilskuddsordninger og erstatningsordninger

Tilskuddsordningene og erstatningsordningene skal forvaltes i samsvar med generelle bestemmelser og krav i økonomiregelverket og hovedinstruksen.

Kap. 1138 Støtte til organisasjoner m.m.
Post 73 Nasjonalt senter for fjellandbruk
Det tildeles 4 246 000 kroner til et Nasjonalt senter for fjellandbruk på Løken gård i Øystre Slidre kommune. Landbruksdirektoratet forvalter tilskuddet.

Kap. 1139 Genressurser, miljø- og ressursregistreringer
Post 70 Tilskudd til bevaring og bærekraftig bruk av husdyr-, plante-, og skogtregenetiske ressurser
Det tildeles 7 457 000 kroner. Av beløpet skal minimum 6 500 000 kroner gå som tilskudd til tiltak og prosjekter for forvaltning av genetiske ressurser og 500 000 kroner øremerkes til Genbanken for verpehøns (Hvam). Tilskudd skal tildeles i tråd med forskrift om tilskudd til genressurstiltak, husdyr, planter og skogtrær fastsatt av LMD 18. desember 2017. For søknadsomgangen for tilskudd til genressurstiltak i 2024, skal Landbruksdirektoratet over denne posten dekke Norges kontingent i de europeiske genressursnettverkene Euforgen, ECPGR og ERFP. Det kan også på posten overføres ansvar (gitte, ikke innfridde tilsagn) fra 2024 til 2025 på inntil 8 950 000 kroner (tilsagnsfullmakt).

Post 71 Tilskudd til genressursforvaltning og miljøtiltak
Det tildeles 1 850 000 kroner til tilskudd til kommunale jordvernstrategier. Nærmere rammer, utlysning og oppfølging skal gjøres i dialog med departementet.

Kap. 1142 Landbruksdirektoratet
Post 21 Spesielle driftsutgifter, beredskapslagring av korn
Det tildeles 63 409 000 kroner til etablering av en ordning med beredskapslagring av matkorn. Målet er at et beredskapslager av matkorn tilsvarende tre måneders forbruk skal være på plass innen 2029. En mindre del av bevilgningen kan i samråd med LMD brukes til direktoratets administrative kostnader ved ordningen.

Til posten er det knyttet en bestillingsfullmakt på 10 millioner kroner for å dekke statens forpliktelser overfor private aktører i forbindelse med leie av lagertjenester jf. LMDs Prop. 1 S (2023-2024), romertallsvedtak V. Denne fullmakten delegeres til Landbruksdirektoratet.
Post 45 Større utstyrskjøp og vedlikehold
Det tildeles 12 976 000 kroner. Av dette skal 2 millioner kroner settes av til arbeidet med nye digitale fagsystem for reindriftsforvaltningen. For øvrig skal bevilgingen på posten prioriteres

til oppfølging av norsk-finsk reingjerdekonvensjon og vedlikehold av grensegjerdene mot Finland og Russland. Posten skal også dekke eventuelle erstatningskrav fra finske og russiske myndigheter i samsvar med reinbeitekonvensjon og avtaler. Landbruksdirektoratet skal fordele midler til Statsforvalteren i Trøndelag og Statsforvalteren i Nordland til oppfølging av grensegjerder mot Sverige, reinbeiteavtaler i Røros-regionen og vedlikehold av gjerdene i Hemsedal og Lærdal.

Post 50 Arealressurskart
Det tildeles 8 039 000 kroner i støtte til vedlikehold av arealressurskart (AR5) som gir næringsdrivende og forvaltningen tilgang til arealinformasjon av høy kvalitet. Midlene fordeles videre til NIBIO. Landbruksdirektoratet skal utforme brev med krav til rapportering m.m.

Post 60 Tilskudd til veterinærdekning
Det tildeles 191 392 000 kroner i tilskudd til veterinærdekning.
Av disse fordeles 150 049 000 kr til vaktgodtgjøring, 5 621 000 kroner til administrative kostnader i kommunene og 35 722 000 kroner til stimuleringstiltak i kommunene. Som meddelt i Prop. 1 S (2023-2024) holder departementet tilbake 5 000 000 kroner i 2024 for å følge opp tiltak som kan gi bedre tilgang til veterinærtjenester i distriktene, jf. anbefalinger i rapporten om tilgang til veterinærtjenester.

Kommuner kan bruke ubenyttet administrasjonstilskudd til godtgjørelse for vakt. Midlene til vaktgodtgjøring skal fordeles til kommunene ut fra fastlagt vaktinndeling og vaktopplegg. Stimuleringstilskuddet skal fordeles til embetene slik departementet har fastsatt nedenfor. Statsforvalteren avgjør hvilke kommuner som skal kunne få stimuleringsmidler i tråd med retningslinjer fra Landbruksdirektoratet. Direktoratet gis også fullmakt til å fordele inntil 855 000 kroner til Statsforvalteren i Troms og Finnmark, som kan brukes til å sikre tilfredsstillende tilgang på veterinærtjenester på Svalbard. Eventuelle midler som ikke kommer til anvendelse på Svalbard, kan omfordeles til embetene.
Fordeling av stimuleringstilskuddet (kroner):

- Innlandet – 3 241 000
- Viken – 936 000
- Vestfold og Telemark – 1 119 000
- Agder – 1 183 000
- Rogaland – 623 000
- Vestland – 6 597 000
- Møre og Romsdal – 3 487 000
- Trøndelag – 5 606 000
- Nordland – 6 075 000
- Troms og Finnmark – 6 000 000
- Svalbard – 855 000

Post 70 Tilskudd til fjellstuer
Det tildeles 862 000 kroner til drift av de tre statseide fjellstuene Jotka, Mollisjok og Ravnastua.

Post 71 Tiltak for bærekraftig reindrift
Det tildeles 5 286 000 kroner.
Landbruksdirektoratet skal, i dialog med statsforvalteren, prioritere midler til:

- Oppfølging og gjennomføring av tiltak for å bidra til at svensk reindrift i Norge utøves i tråd med norsk lov, og til å gi den norske reindriften forutsigbare driftsvilkår.
- Gjennomføring av kontrolltiltak, som reintelling og oppfølging av godkjente bruksregler.
- Gjennomføring av et utviklingsprosjekt for reintelling med drone.

Posten skal også dekke tiltak ved radioaktivitet.

Post 72 Erstatninger ved ekspropriasjon og leie av rett til reinbeite
Det tildeles 600 000 kroner til dekning av erstatninger ved ekspropriasjon av rett til reinbeite i Trollheimen, jf. forutsetningene i overskjønn hjemlet av Frostating lagmannsrett 2. september 1999, og beiteleie i samsvar med inngåtte reinbeiteavtaler i Trollheimen. Posten er en overslagsbevilgning.

Post 73 Tilskudd til erstatninger m.m. etter offentlige pålegg i plante- og husdyrproduksjon
Det tildeles 55 610 000 kroner. Posten er en overslagsbevilgning. Tiltak for å redusere innholdet av radioaktivitet hos storfe og småfe på utmarksbeite som følge av atomulykken i Tsjernobyl blir også dekket over denne posten. Landbruksdirektoratet kan, etter søknad og i spesielt krevende saker, dekke hele eller deler av statsforvalterens kostnader ved kjøp av spesialistvurderinger som trengs for å behandle erstatningssakene på denne posten. Landbruksdirektoratet skal i 2024 videreføre arbeidet med å sikre tilgangen på giesesalt og saltslikkestein til beredskapslager for bruk til beitedyr for å redusere opptak av radioaktivt cesium fra utmarksbeite. En mindre andel av tildelingen kan etter avtale med LMD belastes administrative kostnader i forbindelse med anskaffelsen.

Post 74 Kompensasjon til dyreeiere som blir pålagt beitenekt
Det tildeles 1 000 000 kroner.

Post 75 Støtte til jordbruks- og veksthusnæringen for ekstraordinære strømutgifter
Det tildeles 102 300 000 kroner. Ordningen var ny i 2022, og ble i 2023 forlenget ut 2024. En mindre del av tildelingen kan brukes til administrative kostnader. Belastninger av administrasjonskostnader skal avklares med LMD. Posten er en overslagsbevilgning.

Post 77 Tilskudd til kompensasjon ved avvikling av pelsdyrhold
Det tildeles 250 000 000 kroner. En mindre del av tildelingen kan brukes til administrative kostnader. Belastninger av administrasjonskostnader skal avklares med LMD. Det er usikkert

hvordan utbetalingene vil fordele seg mellom år og det er derfor gitt en tilsagnsfullmakt på 250 000 000 kroner.

Post 78 Tilskudd til omstilling ved avvikling av pelsdyrhold
Posten omfatter i hovedsak omstillingsmidler forvaltet av Innovasjon Norge, men også midler til arbeidsrettet kompetanseheving forvaltet av Landbruksdirektoratet. Det skal ikke gis nye tilsagn til arbeidsrettet kompetanseheving i 2024. Dette gjelder også for søknader innkommet før 2024.

Kap. 1148 Naturskade – erstatninger
Post 71 Naturskade – erstatninger
Det tildeles 140 400 000 kroner. Posten er en overslagsbevilgning. Tildelingen skal dekke innfrielse av både utestående tilsagn fra tidligere år og nye tilsagn. I tillegg skal tildelingen dekke kostnader ved taksering av skader, informasjons- og kompetansetiltak og andre tiltak som bidrar til å redusere skadevirkningene av framtidige naturulykker eller øker virkningen av de ressursene som blir nyttet på naturskadeområdet. Tildelingen skal også dekke nødvendige utgifter til ekstrahjelp, og vedlikehold og utvikling av IKT-system for ordningen. I tillegg skal utgifter til Klagenemnda dekkes over posten.

Det kan under posten overføres ansvar (gitte, ikke innfridde tilsagn) fra 2024 til 2025 på inntil 162 200 000 kroner (tilsagnsfullmakt).

Kap. 1149 Verdiskapings- og utviklingstiltak i landbruket
Post 71 Tilskudd til verdiskapingstiltak i skogbruket
Det tildeles 54 223 000 kroner til infrastrukturtiltak i skogbruket, der den nærmere fordelingen av midlene til skogsveiformål og tømmerkaier skal skje i samråd med departementet. Tildelingen skal dekke innfrielse av nye tilsagn og utestående tilsagn fra tidligere år som kommer til utbetaling i 2024. Det kan under posten overføres ansvar (gitte, ikke innfridde tilsagn) fra 2024 til 2025 på inntil 72 200 000 kroner (tilsagnsfullmakt). Arbeid med revisjon av Normaler for landbruksveier – med byggebeskrivelse kan belastes posten med inntil 1 000 000 kroner. Eventuelle overskridelser skal avklares med departementet på forhånd.

Post 73 Tilskudd til skog-, klima- og energitiltak
Det tildeles 40 202 000 kroner for oppfølging av klimatiltak i skog. Dersom det blir lavere aktivitet enn tidligere år på noen av de etablerte tiltakene under ordningen, kan midlene nyttes til andre tiltak for økt CO_2-opptak i tråd med omtalen i regjeringens klimastatus og -plan, jf. særskilt vedlegg til KLDs Prop. 1 S (2023–2024), kapittel 3.2.6. I denne sammenhengen skal ungskogpleie særlig prioriteres. Fordeling av midlene mellom tiltakene gjøres ellers på grunnlag av utviklingen i søknadstilfanget og erfaringene fra forvaltningen av tiltakene under ordningene i perioden 2017–2023 og nærmere dialog med departementet.

Kap. 1150 Til gjennomføring av jordbruksavtalen mm.
Post 21 Spesielle driftsutgifter
Det tildeles 8 200 000 kroner, herunder 5 400 000 kroner til forbedring, modernisering og

risikoreduserende tiltak i eStil PT og 2 800 000 kroner til avvikling av Eggsys og flytting av eggdata til LDB.

Post 70 Markedstiltak
Det tildeles 341 140 000 kroner:

- 70.11 Tilskudd til markedstiltak grøntsektoren
    - Det tildeles 40 400 000 kroner. Midlene tildeles Omsetningsrådet. Det forutsettes at Omsetningsrådet anvender midlene i samsvar med forutsetningene i jordbruksoppgjøret.
- 70.12 Tilskudd til råvareprisutjevningsordningen
    - Det tildeles 254 740 000 kroner.
- 70.13 Tilskudd til avrensordningen poteter
    - Det tildeles 46 000 000 kroner, herav 22 500 000 kroner til potetsprit og 23 500 000 kroner til potetstivelse.

Post 71 Tilskudd ved produksjonssvikt
Det tildeles 102 400 000 kroner. Posten er en overslagsbevilgning og gjelder tilskudd ved produksjonssvikt i plante- og honningproduksjon.

Post 73 Pristilskudd
Det tildeles 5 529 918 000kroner. Posten er en overslagsbevilgning:

- 73.11 Pristilskudd ull:
    - Det tildeles 110 700 000 kroner. Landbruksdirektoratet er ansvarlig for differensieringen av tilskuddssatsene på de ulike kvalitetene av ull og skinn.
- 73.13 Pristilskudd melk:
    - Det tildeles 975 354 000 kroner, herav 65 639 000 kroner til grunntilskudd geitemelk, 18 000 000 til økologisk melk og 891 715 000 kroner i distriktstilskudd til all melk.
- 73.15 Pristilskudd kjøtt:
    - Det tildeles 1 737 183 000 kroner, herav 90 100 000 kroner til grunntilskudd (sau/lam og geit/kje), 430 000 000 kroner til kvalitetstilskudd (storfe), 708 400 000 kroner til distriktstilskudd og 508 683 000 kroner i tilskudd til lammeslakt og kjeslakt.
- 73.16 Distriktstilskudd egg
    - Det tildeles 6 081 000 kroner.
- 73.17 Pristilskudd grøntsektoren
    - Det tildeles 311 800 000 kroner. Underposten omfatter 11 800 000 kroner til distriktstilskudd potet og grønt i Nord-Norge og 300 000 000 kroner til distriktstilskudd frukt og bær.
- 73.18 Frakttilskudd
    - Det tildeles 528 200 000 kroner. Dette omfatter 215 000 000 kroner til frakt av kjøtt, 10 000 000 kroner til frakt av egg og 303 200 000 kroner til frakt av kraftfôr og råvare til kraftfôr.
- 73.19 Pristilskudd korn

    - Det tildeles 1 860 600 000 kroner. Underposten omfatter 1 800 100 000 kroner til prisnedskriving og 60 500 000 kroner til matkorntilskudd.

Post 74 Direkte tilskudd
Det tildeles 16 139 630 000 kroner:

- 74.11 Driftstilskudd melk og kjøtt
    - Det tildeles 2 796 500 000 kroner. Av beløpet er det avsatt 700 800 000 kroner til kjøttproduksjon og 2 095 700 000 til melkeproduksjon.
- 74.14 Tilskudd til husdyr
    - Det tildeles 4 720 230 000 kroner. Av beløpet er det avsatt 4 691 030 000 kroner til tilskudd til husdyr og 29 200 000 kroner til genbevaring av husdyrraser.
- 74.16 Beitetilskudd
    - Det tildeles 1 886 900 000 kroner fordelt med 1 160 700 000 kroner for dyr på utmarksbeite og 726 200 000 kroner i generelt beitetilskudd.
- 74.17 Areal- og kulturlandskapstilskudd
    - Det tildeles 5 567 300 000 kroner fordelt med 2 519 300 000 kroner til kulturlandskapstilskudd og 3 048 000 000 kroner til arealtilskudd.
- 74.19 Tilskudd til regionale miljøprogram
    - Det tildeles 1 006 100 000 kroner. Midlene fordeles som rammer i tildelingsbrevet til statsforvalteren i fylkene.
- 74.20 Tilskudd til økologisk jordbruk
    - Det tildeles 162 600 000 kroner. Disse er fordelt med 92 100 000 kroner til husdyrtilskudd og 70 500 000 kroner i arealtilskudd.

Post 77 Utviklingstiltak
Det tildeles 346 470 000 kroner:

- 77.11 Tilskudd til dyreavl m.m.
    - Det tildeles 117 075 000 kroner, fordelt med 34 600 000 kroner til semintjenester, 65 700 000 kroner til veterinære reiser og 16 775 000 kroner til søknadsberettigede avlsorganisasjoner Det forutsettes at avlsorganisasjonene samarbeider med Norsk genressurssenter for å bidra til at genetiske ressurser som ligger i små og sårbare populasjoner av tradisjonelle norske raser ikke går tapt, herunder bidra til semin på slike raser, når det anses hensiktsmessig. Landbruksdirektoratet skal innhente uttalelse fra Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag om tilskudd til avlsorganisasjoner.
- 77.12 Tilskudd til frøavl m.m.
    - Det tildeles 30 060 000 kroner. Ordningen omfatter pristilskudd, arealtilskudd og lagringstilskudd med en samlet ramme på 20 060 000 kroner og 10 000 000 kroner til tilskudd til beredskapslagring av såkorn.
- 77.13 Tilskudd til rådgivning

    - Det tildeles 116 000 000 kroner. Utover midlene til Norsk Landbruksrådgivning SA (NLR) er det satt av 1 000 000 kroner til Norsk Gartnerforbunds arbeid med energi- og klimarådgivning i veksthusnæringen.
- 77.15 Tilskudd til kvalitetstiltak
    - Det tildeles 60 635 000 kroner til følgende tiltak:
        - Utvikling av plantemateriale, nordisk – 2 400 000 kroner.
        - Utvikling av plantemateriale, oppformering – 12 875 000 kroner
            - Herav 11 375 000 til Sagaplant og 1 500 00 kroner til NMBU
        - Utvikling av plantemateriale, Graminor – 28 760 000 kroner.
        - Kvalitetstiltak settepotetavl – 16 600 000 kroner.
- 77.17 Tilskudd til fellesanlegg for frukt
    - Det tildeles 22 700 000 kroner.

Post 78 Velferdsordninger
Det tildeles 1 914 969 000 kroner:
- 78.11 Tilskudd til avløsning
    - Det tildeles 1 554 877 000 kroner.
- 78.12 Tilskudd til avløsning ved sykdom m.m.
    - Det tildeles 188 700 000 kroner.
- 78.14 Tilskudd til sykepengeordningen.
    - Det tildeles 38 100 000 kroner. Landbruksdirektoratet skal overføre midlene til Folketrygdfondets kap. 5700, post 71 (trygdeavgift).
- 78.15 Tilskudd til landbruksvikarordningen.
    - Det tildeles 73 292 000 kroner. Midlene fordeles som rammer i tildelingsbrevet til statsforvalteren i fylkene, som fordeler midlene videre mellom avløserlagene.
- 78.16 Tilskudd til tidligpensjonsordningen.
    - Det tildeles 60 000 000 kroner.

<u>Kap. 4150 Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.</u>
Post 85 Markedsordningen for korn
Det er budsjettert med 50 000 kroner i inntekter på posten i 2024. Posten omfatter inntekter fra prisutjevningsbeløp på kraftfôrråvarer.

<u>Kap. 1151 Til gjennomføring av reindriftsavtalen</u>
Post 72 Tilskudd til organisasjonsarbeid
Det tildeles 8 100 000 kroner i organisasjonstilskudd til Norske Reindriftsamers Landsforbund (NRL). Landbruksdirektoratet utformer tilskuddsbrev med krav til rapportering m.m. Kopi av NRLs rapportering oversendes departementet.

Post 75 Kostnadssenkende og direkte tilskudd
Det tildeles 121 850 000 kroner fordelt på disse ordningene:
- Tilskudd til reinbeitedistrikt og reinlag 32 850 000 kroner.
- Produksjonspremie – 48 900 000 kroner.

- Kalveslaktetilskudd – 30 800 000 kroner.
- Særskilt driftstilskudd til ungdom 2 200 000 kroner.
- Etableringstilskudd – 5 200 000 kroner.
- Ektefelle- og samboertilskudd – 900 000 kroner.
- Særskilt driftstilskudd til kvinner med egen siidaandel – 1 000 000 kroner.

Post 79 Velferdsordninger
Det tildeles 4 300 000 kroner fordelt på disse ordningene:
- Tidligpensjon – 2 500 000 kroner.
- Tilskudd for avløsning ved svangerskap/fødsel – 1 300 000 kroner.
- Tilskudd til sykepengeordningen i reindriften – 500 000 kroner – Landbruksdirektoratet skal overføre midlene til Folketrygdfondets kap. 5700, post 71 (trygdeavgift).

5.3. Fond
Landbruksdirektoratet har forvaltningsansvaret, herunder regnskapsføreransvaret, for følgende statlige fond:
- Landbrukets utviklingsfond (LUF)
- Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter
- Utviklingsfondet for skogbruket
- Reindriftens utviklingsfond (RUF)

Når det gjelder administrative kostnader ved forvaltning av fond, gjelder det generelt at administrative kostnader dekkes av fondet der vedtektene gir grunnlag for det. Betalingsformidling fra fondene skal skje gjennom statens konsernkontoordning. Tilsagn om tilskudd gitt av departementet forutsettes også utbetalt og regnskapsført av Landbruksdirektoratet. Direktoratet skal overføre midlene fra statsbudsjettet til de enkelte fond, slik at fondene til enhver tid har en positiv saldo til statskassen. Overføringene bes foretatt i halvårlige terminer, i januar og juli. Der fondsmidlene finansierer tilskuddsordninger, gjelder det som er omtalt i kap. 5.2 (innledningen) om forvaltning av tilskuddsordninger.

<u>Landbrukets utviklingsfond (LUF)</u>
Når det gjelder ordninger over LUF som forvaltes av Innovasjon Norge (IN), skal Landbruksdirektoratet utbetale midler fra LUF til IN i terminer 4 – 6 ganger pr. år. Det skal legges opp til regelmessig avstemming av fondsregnskapet og INs regnskap. Landbruksdirektoratet må vektlegge kontakten med IN for å sikre god samhandling og avstemming av regnskapene. IN forvalter også midler over Reindriftens utviklingsfond (RUF) til Utviklingsprogrammet for landbruks- og reindriftsbasert vekst og verdiskaping for driftsåret 2023/2024. Landbruksdirektoratet bes overføre midlene, til sammen 8 200 000 kroner, til IN 2 ganger pr. år.

Kapitalsituasjonen og likviditetsutviklingen for LUF må holdes under oppsyn. Inndragning av ubenyttede rammer er et tiltak for å redusere fremtidig ansvar. I jordbruksoppgjøret 2023 ble partene enige om å møtes innen 15. februar hvert år for å vurdere inndragning av ubenyttede

rammer. Hovedregelen skal være inndragning av rammer, men med åpning for vurdering av hver av postene. Ubenyttede rammer fra ordninger med samfinansiering fra andre budsjettkapitler og tidsbegrensede ordninger/prosjekter som ikke er avsluttet inndras ikke.

Vi ber Landbruksdirektoratet, som administrativ forvalter av fondet, om å følge opp denne føringen og komme med forslag til inndragning av rammer på de enkelte ordningene.
Det er fra LUF bevilget 71 000 000 kroner til Stiftelsen Norsk Mat. Landbruksdirektoratet bes overføre midlene til stiftelsen i to utbetalinger. Stiftelsen mottar oppdragsbrev fra LMD.
Det er fra LUF bevilget 17 000 000 kroner til drift av Nasjonal modell for voksenagronomen. Landbruksdirektoratet skal overføre midlene til fylkeskommunene i henhold til oppdragsbrev fra LMD til fylkeskommunene.

Det er fra LUF bevilget:

- 41 000 000 kroner til regionale tilretteleggingstiltak i landbruket
- 17 000 000 kroner til områderettet satsing på bærekraftig matproduksjon i nord
- 14 000 000 kroner til regionale tilskudd til rekruttering og kompetanseheving
- 14 700 000 kroner til regionale kompetansenettverk for lokalmat.

Ordninger nevnt i kulepunktene over forvaltes av fylkeskommunene. Landbruksdirektoratet skal overføre midlene til fylkeskommunene i henhold til oppdragsbrev fra LMD til fylkeskommunene.

Det er fra LUF bevilget 3 000 000 kroner til Fjellandbruket. Statsforvalteren i Trøndelag har et koordinerende ansvar for forvaltningen av midlene til Fjellandbruket. Midlene fordeles som rammer i tildelingsbrevet til statsforvalterne. Vedtak om tilskudd gitt av statsforvalteren utbetales av Landbruksdirektoratet.

Det er bevilget 1 500 000 kroner over LUF og 1 500 000 kroner over RUF til ordningen med konfliktforebyggende tiltak mellom reindrift og annen berørt part. Statsforvalteren i Trøndelag forvalter ordningen. Landbruksdirektoratet overfører bevilgningen fra RUF til LUF, slik at midlene under ordningen samlet sett ligger i LUF.

<u>Midler til forskning</u>
Landbruksdirektoratet har sekretariatsansvar for styret for Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter og styret for FoU-midler over jordbruksavtalen. Det er viktig at det videreutvikles et godt samarbeid og en formålstjenlig ansvarsdeling mellom styrene og Norges forskningsråd slik at virkemiddelbruken gir best mulig effekt samlet sett. Midler i Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter budsjetteres i statsbudsjettet på kap. 1137, post 54, og kap. 5576, post 70. Styret for fondet disponerer midlene, jf. årlig brev fra LMD om budsjett for kommende år. FoU-midlene over jordbruksavtalen (LUF) disponeres av styret for FoU-midler over jordbruksavtalen. Avtalepartenes prioriteringer for bruken av midlene framgår av kap. 7.2.6 i Prop. 121 S (2022-2023), jf. brev av 26. juni 2023 fra LMD til avtalestyret.

Andre fond
Landbruksdirektoratet har regnskapsføreransvaret for følgende fond:

- Sentralt inntrukne rentemidler fra skogfondsordningen
- Prisutjevningsordningen for melk
- Kvoteordningen for melk
- Fond under Omsetningsrådet.

Fondsbevilgninger
Kap.1137 Forskning og innovasjon
Post 54 Næringsrettet matforskning mv.
Det tildeles 225 000 000 kroner, jf. omtale under *Midler til forskning.*

Kap. 5576 Sektoravgifter under LMD
Post 70 Forskningsavgift på landbruksprodukter
Posten omfatter inntekter på 225 000 000 kroner fra forskningsavgiften på landbruksprodukter, og har en motsvarende utgiftspost under kap. 1137, post 54, jf. omtale ovenfor.

Kap. 1149 Verdiskapings- og utviklingstiltak i landbruket
Post 51 Tilskudd til Utviklingsfondet for skogbruket
Det tildeles 3 571 000 kroner.

Kap. 1150 Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.
Post 50 Tilskudd til Landbrukets utviklingsfond (LUF)
Midlene over posten, 2 331 553 000 kroner, tildeles LUF. For 2024 har LUF-midlene en tilskuddsramme på 2 519 000 000 kroner, jf. tabell 4.11 i Prop. 1 S (2023–2024). I tillegg kommer utbetalingsansvar for rentestøtteordningen og administrasjonsutgifter for Landbruksdirektoratets administrasjon av fondet.

Av tiltakene i tabell 4.11 i Prop. 1 S (2023–2024) har Landbruksdirektoratet forvaltningsansvar for disse:

- *Nasjonale tilretteleggingsmidler inkl. grøntprosjekt*
    - Det er bevilget 16 000 000 kroner.
- *Forskning og utvikling*
    - Det er bevilget 83 500 000 kroner, jf. omtale under *Midler til forskning.*
- *Prosjektet PRESIS*
    - Det er bevilget 4 000 000 kroner. Landbruksdirektoratet utbetaler midlene til NIBIO. Direktoratet deltar i styringsgruppen for prosjektet. 2024 er prosjektets siste år, jf. Prop. 121 S (2023-2024). LMD ber direktoratet gjøre en vurdering av hvordan resultatene kan tas videre ut i praksis og vurdere ev. problemstillinger knyttet til tilgjengeliggjøring av resultater.
- *Skogbruk*
    - Landbruksdirektoratet skal forvalte 247 millioner kroner av midlene til skogbruk over LUF fordelt på følgende tiltak: Det er avsatt 217 millioner kroner til nærings-

og miljøtiltak i skogbruket som fordeles som rammer i tildelingsbrevet til statsforvalteren. Statsforvalteren fordeler rammer videre til kommunene, som forvalter midlene. Midlene fordeles med 117 millioner kroner til vegbygging og drift med taubane, hest o.a. og 95 millioner kroner til skogkultur og andre tiltak. Av rammen til nærings- og miljøtiltak er 5 millioner kroner øremerket til miljøtiltak for 2024. Det er avsatt 30 millioner kroner til skogbruksplanlegging med miljøregistreringer, herav 27 millioner kroner som fordeles i tildelingsbrevet til statsforvalteren. Av bevilgningen skal Landbruksdirektoratet overføre 1 000 000 kroner til NIBIO til AR5 på skogarealer. I tillegg kan inntil 2 000 000 kroner brukes til drift og videreutvikling av Skogportalen og SBASE, videreutvikling av opplegg for miljøregistreringer i skog, herunder oppfølging av rapporten «Den eldste skogen og nøkkelbiotopene», og videre bruk av SR-16 i skogbruksplanleggingen. Det er viktig at oppdrag gitt i brev av 9.5.2023 om landsdekkende kontroll av MiS-registreringer som følge av Stortingets vedtak 9.3.2023, blir prioritert og iverksatt. Departementet ber om en underveisrapport fra dette arbeidet mot slutten av 2024. Det er også behov for å utvikle fagsystemet ØKS for mer effektiv forvaltning av ordningen.
    - Det er avsatt 6 millioner kroner til kystskogbruket. Midlene tildeles fylkeskommunene i oppdragsbrev fra LMD.
- *Spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL)*
    - Det er bevilget 200 000 000 kroner som fordeles som rammer i tildelingsbrevet til statsforvalteren. Statsforvalteren fordeler midlene videre til kommunene. Avsetningen til ordningen er økt med 30 000 000 kroner. Kommuner med arealer som drenerer til vassdrag som renner ut i Oslofjorden skal ha en større del av økningen, slik at kommunen kan prioritere tilskudd til vannmiljøtiltak.
- *Drenering*
    - Det er bevilget 68 000 000 kroner som fordeles som rammer i tildelingsbrevet til statsforvalteren. Statsforvalteren fordeler midlene videre til kommunene. Av hensyn til blant annet vannmiljøutfordringer, skal arealer med korn, grønnsaker og poteter fortsatt prioriteres ved fordeling av midler. Det er viktig at signalet fra Prop. 121 S (2023-2024) om at satsen fremover skal ligge fast på dette nivået, formidles til kommunene.
- *Klimasmart landbruk*
    - Det er bevilget 10 000 000 kroner. Midlene tildeles etter søknad til Landbruksdirektoratet. Midlene skal gå til utvikling og nødvendig oppdatering av kalkulatorene.
- *Tilskudd til tiltak i beiteområde*
    - Det er bevilget 31 000 000 kroner under ordningen. Av rammen er 1 million kroner øremerket til Norsk sau og geit sitt arbeid med rådgivning av beitelagene. 6,5 millioner kroner er øremerket CWD-tiltak i Nordfjella og på Hardangervidda.
- *Handlingsplan for plantevernmidler*
    - Det er bevilget 14 000 000 kroner.
- *Klima- og miljøprogram*

- Det er bevilget 40 000 000 kroner til utviklingstiltak og informasjonstiltak på klima- og miljøområdet. Landbruksdirektoratet og statsforvalteren forvalter midlene. 11 millioner kroner settes av til fylkesvise tiltak som fordeles i tildelingsbrevet til statsforvalteren. Øvrige avsetninger forvaltes av Landbruksdirektoratet jf. føringer gitt i Prop. 121 S (2022–2023). Det er avsatt 1,5 millioner kroner til arbeid i regnskapsgruppen som følger opp klimaavtalen, og det er satt av 0,5 millioner kroner til evaluering av pilotperioden for klimarådgiving. Videre er det satt av inntil 2 millioner kroner til direktoratets arbeid med Helhetlig plan for bærekraftig bruk av nitrogen i jordbruket. Det kan også brukes noe midler til arbeidet med å utrede utviklingstilskudd jordhelse over denne avsetningen.

- *Biogass*
  - Det er bevilget 22 000 000 kroner.
- *Tilskudd til tiltak i Utvalgte kulturlandskap i jordbruk og verdensarvområder*
  - Det er bevilget 25 000 000 kroner som fordeles som rammer i tildelingsbrevet til statsforvalteren. Statsforvalteren fordeler rammene videre til kommunene. Bevilgningen må ses i sammenheng med Klima- og miljødepartementets midler til disse tiltakene.
- *Utviklingstiltak innen økologisk jordbruk*
  - Det er bevilget 15 000 000 kroner.

<u>Kap. 1151 Til gjennomføring av reindriftsavtalen</u>

Post 51 Tilskudd til Reindriftens utviklingsfond

Det tildeles 65 750 000 kroner. På bakgrunn av fondets økonomiske situasjon er tildelingsrammen satt lik bevilgningsrammen. I reindriftsavtalen 2023/2024 har avtalepartene satt av 54 550 000 kroner til følgende ordninger:

- Konfliktforebyggende tiltak – 1 500 000 kroner
- Utviklingsprogrammet, reindriftsavtalens andel – 8 200 000 kroner
- Fagbrevordningen – 4 000 000 kroner
- Markedstiltak – 5 000 000 kroner
- Pramming av rein – 5 500 000 kroner
- Lærings- og omsorgsbaserte tjenester – 3 000 000 kroner
- Klassifiseringssystemet for reinsdyrkjøtt - 500 000 kroner
- Beredskapsfond – 10 000 000 kroner
- Kostnader beredskapsutvalg – 700 000 kroner
- Frakttilskudd – 2 500 000 kroner
- Rapportering av slaktet rein – 300 000 kroner
- HMS i reindriften – 3 000 000 kroner
- Reindriftens arealbrukskart – 500 000 kroner
- Tilskudd til utgifter til fôring og flytting av rein som følge av manglende konvensjon om reinbeite mellom Sverige og Norge – 4 100 000 kroner
- Pilotprosjekt for helsetjeneste for rein – 2 000 000 kroner
- Pilotprosjekt for en rådgivingstjeneste i arealsaker – 3 000 000 kroner
- Arbeidsgruppe klimatilpasning – 400 000 kroner
- Evaluering av pilotprosjektet for en rådgivningstjeneste i arealsaker – 350 000 kroner

Landbruksdirektoratet overfører tildelingen for HMS i reindriften fra RUF til Landbruksdirektoratet, slik at tilskudd til NLR utbetales samlet. Økonomisk støtte kan for øvrig innvilges til andre tiltak i samsvar med formålet i forskrift om Reindriftens utviklingsfond. Det settes av 11,2 mill. kroner til disposisjon for styret for Reindriftens utviklingsfond. RUF-styret skal legge opp en plan for bruk av de frie midlene som kan bidra til å nå målene i reindriftspolitikken.

5.4. Tollkvoter for landbruksvarer

Landbruksdirektoratet forvalter ordningen med tollkvoter for landbruksvarer. Tollkvotene er dels et resultat av WTO-avtalen, EØS-avtalen, frihandelsavtaler med ulike land, tollpreferanseordningen overfor utviklingsland (GSP), og dels fastsatt av forvaltningen som virkemidler i importpolitikken som føres på det aktuelle området. De fleste tollkvotene fordeles ved auksjon for ett år av gangen. Ordningen budsjetteres under Finans-departementet, kap. 5511, post 71, jf. Prop. 1 LS (2023–2024) Skatter, avgifter og toll 2024.

5.5. Erstatninger

Landbruksdirektoratet gis fullmakt fra LMD til å belaste kapittel 0471, post 71 for erstatninger som er omfattet av rundskriv G-01/2017 fra Justis- og beredskapsdepartementet. Vi presiserer at direktoratet er ansvarlig for at vilkårene for å utgiftsføre erstatningsutbetalinger på kap. 0471, post 71 er oppfylt i henhold til rundskrivets bestemmelser, og at Justis- og beredskapsdepartementet varsles i henhold til rundskrivets punkt 4. LMD ber om å bli varslet om erstatningsutbetalinger som overstiger 250 000 kroner. Eventuelle utbetalinger bør også kort omtales i direktoratets årsrapport.

6. Fullmakter for budsjettåret 2024

Årlige fullmakter gis nedenfor. For øvrige fullmakter vises det til hovedinstruksen.

6.1. Budsjettfullmakter

Stortinget har vedtatt følgende budsjettfullmakter som angår Landbruksdirektoratet:

Merinntektsfullmakter

Overskride bevilgningen under	Mot tilsvarende merinntekter under
Kap. 1137 post 54	Kap. 5576 post 70
Kap. 1142 post 01	Kap. 4142 post 01

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og får derfor også virkning for kapittel 1633, post 01 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift. Merinntekter og

eventuelle mindreinntekter blir tatt med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

Tilsagnsfullmakter– Landbruksdirektoratet

Kap.	Post	Benevning	Samlet ramme
1139	70	Tilskudd til bevaring og bærekraftig bruk av husdyr-, plante- og skogtregenetiske ressurser	8 950 000
1142	77	Tilskudd til kompensasjon ved avvikling av pelsdyrhold	250 000 000
1148	71	Naturskade, erstatninger	162 200 000
1149	71	Tilskudd til verdiskapingstiltak i skogbruket	72 200 000
Sum			428 370 000

Fullmakt til postering mot mellomværendet med statskassen
Landbruksdirektoratet gis fullmakt til regnskapsføring av a konto forskudd til slakteri og meieri, og til forskningsavgift, omsetningsavgift og overproduksjonsavgift, mot mellomværendet med statskassen.

Forskuttering av utgifter til tvangsflytting av rein – Landbruksdirektoratet
Landbruksdirektoratet kan overskride bevilgningen under kap. 1142, post 01 med inntil 500 000 kroner i sammenheng med forskuttering av utgifter til tvangsflytting av rein.

Bestillingsfullmakt – Beredskapslagring av matkorn
Landbruksdirektoratet kan forplikte staten for framtidige budsjettår utover gitt bevilgning under kap. 1142 Landbruksdirektoratet, post 21 spesielle driftsutgifter – Beredskapslagring av korn, med samla ramme for gamle og nye forpliktelser på inntil 10 000 000 kroner.

6.2. Fullmakter etter bevilgningsreglementet

Rundskriv R-110 fra Finansdepartementet angir fullmakter til avvik fra bevilgningsreglementets hovedprinsipper og som Landbruks- og matdepartementet har anledning til å delegere videre til underliggende virksomheter.

Landbruksdirektoratet får med dette fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret. Fullmakten forutsetter at vilkårene i Finansdepartementets rundskriv R-110, punkt 2.3 er oppfylt.

Følgende skal imidlertid legges frem for departementet før avtaleinngåelse:

- Avtaler som medfører større økonomiske forpliktelser ut over budsjettåret.

- Avtaler av potensielt strategisk betydning.
- Ny husleieavtale av vesentlig omfang.
- Vesentlige endringer av en løpende avtale av større omfang.

For alle avtaler utover budsjettåret må virksomheten nøye vurdere behovet for oppsigelsesklausuler. Dersom direktoratet har behov for ytterligere fullmakter som fremkommer av R-110, ber vi om at dette tas opp med departementet. For personalfullmakter vises det til punkt 3.5 om personalforvaltning i virksomhetsinstruksen.

7. Rapportering

Kravene til årsrapporten fremgår av hovedinstruksen og vedlegg til tildelingsbrev. Årsrapporten for 2024 har frist for oversendelse til LMD den 15. mars 2025. Årsrapport sendes LMD elektronisk (postmottak@lmd.dep.no) med kopi til Riksrevisjonen (postmottak@riksrevisjonen.no). Øvrige rapporteringskrav for 2024 framgår også av vedlegg til tildelingsbrevet.

Styringskalender

Oversikten under viser tentative datoer for etatsstyringsmøter samt viktige frister for rapportering i 2024.

Måned	Aktivitet	Dato
Januar/februar	Avslutning statsregnskap 2023	Frist kommer i eget brev
Februar	Intern økonomirapportering til LMD Endringsbehov revidert budsjett (RNB) Jordbruksoppgjøret – virkemiddelvurdering Jordbruksoppgjøret - forbruksprognoser	1. februar 15. februar 15. februar 22. februar
Mars	Årsrapport 2023 LUF-rapport RUF-årsrapport <u>Kontaktmøter vår:</u> Avd. digitalisering og organisasjon Avd. reindrift Avd. handel og industri Avd. landbruksproduksjon Avd. ressurs og areal	15. mars 15. mars 15. mars 11. mars 13. mars 14. mars 21. mars 22. mars
April	Etatsstyringsmøte vår	9. april
Mai	Innspill til Prop. 1 S (2024-2025) Foreløpig nysaldering	15. mai 23. juni
September	Endringsbehov budsjett 2024 (nysaldering)	20. september
Oktober	<u>Kontaktmøter høst:</u> Avd. landbruksproduksjon Avd. handel og industri Avd. digitalisering og organisasjon Avd. reindrift Avd. ressurs og areal	 8. oktober 10. oktober 14. oktober 16. oktober 18. oktober
November	Satsingsforslag år 2026	1. november
Desember	Etatsstyringsmøte høst	10. desember

Med hilsen

Viil Søyland (e.f.)
ekspedisjonssjef

Jostein Tostrup
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Riksrevisjonen